

sognekommunale Skatter i Hartkornsskatter og Skat paa Formue og Lejlighed, vil man finde, at Stigningen væsentlig falder paa Formue- og Lejlighedsskatten og langt mindre paa Hartkornsskatterne. De sognekommunale Hartkornsskatter ere i disse 25 Aar stegne fra 5,483,000 Kr. med 1,827,000 Kr. til ca. 7,300,000 Kr. Det er kun en Stigning af 33 pCt. Derimod er Formue- og Lejlighedsskatten til Sognekommunerne i samme Tidsrum stegen fra 1,934,000 Kr. med 3,181,000 Kr. til godt 5 Mill. Kr., altsaa med 164 pCt. Stigningen af Skattebyrden ude i Landsognene har altsaa kun været 33 pCt. paa de kommunale Hartkornsskatter, men 164 pCt. paa Formue- og Lejlighedsskatten. Amtsskatterne ere i disse 25 Aar stegne fra 4,006,000 Kr. med 1,173,000 Kr., altsaa til 5,180,000 Kr. eller med 29 pCt., d. v. s. omtrent i samme Forhold, men dog lidt svagere end de sognekommunale Hartkornsskatter. Vi se altsaa, at der i disse 25 Aar paa Hartkornsskatterne til Sognekommunerne er en Stigning af 33 pCt., paa Hartkornsskatterne til Amterne af 29 pCt., men samtidig er Formue- og Lejlighedsskatten til Landkommunerne stegen med 164 pCt., Købstædernes Formue- og Lejlighedsskat og øvrige kommunale Skatter med 151 pCt. og Kjøbenhavns Kommuneskatter med 187 pCt. Det vil altsaa ses, at Købstædernes kommunale Skatter ere stegne langt stærkere end Landets, og at det særlig er Formue- og Lejlighedsskatten, der er stegen i Sammenligning med Hartkornsskatterne. Nu vil man sige: Ja, det er ganske naturligt, fordi Byernes Befolkning er stegen, hvorimod Landets Befolkning ikke væsentlig er stegen, maaske flere Steder staar den stille, altsaa maa Bykommunernes Skatter være stegne stærkere end Landets. Det er selvfølgelig ganske rigtig, men jeg vil dog gøre opmærksom paa, at Byernes Folkemængde i de 25 Aar 1870—95 — jeg har maattet benytte disse to Tal, da man ikke kan finde nøjagtige Oplysninger om By- og Landbefolkningen i Aarene 1872—97, men Forskellen vil ikke blive væsentlig, naar jeg her tager 1870—95, medens jeg tager Skatterne for 1872—97 — er stegen med 77 pCt., medens Byernes samlede kommunale Skatter ere stegne med 172 pCt., altsaa omtrent 2½ Gange saa stærkt som Folkemængden. Nu var de direkte Skattelove oprindelig, som de forelaa, ikke særlig gunstige for Byerne, og derfor blev der straks fra Bybefolkningen, fra vort Partis Side fremsat Ændringer, som rettede dette Forhold noget, idet vi ønskede hele

Bygningsafgiften overført til Kommunerne. Man har ikke taget Hensyn til denne Ændring, men har tilmed nu i dette Øjeblik og aldeles overflødig, ja jeg synes politisk skadeligt stillet en vidtrækkende Ændring, der forværrer Forholdet, saaledes at man tager 4 pCt. fra Kjøbenhavn og 3 pCt. fra Købstæderne og lægger disse 7 pCt. over til Landkommunernes Skatteoverførelse. Jeg har nu dokumenteret, at Bykommunernes Skatter ere stegne langt stærkere end Landkommunernes, og at Bykommunernes Skatter ere stegne langt stærkere end Folkemængden i Byerne er stegen.

Nu kan man sige — det vil man sige fra de Herrers Side — at Rigdommen er stegen meget stærkere i Byerne. Ja, det kan man sige, men man maa huske paa, at hvor Rigdommen stiger, stiger ogsaa Fattigdommen. Det er et Træk ved den moderne Kapitalisme, at den hober Rigdom sammen, men at den samtidig ogsaa skaber den yderste Elendighed. Det er ofte nok fremhævet fra de Herrer, som nu ere vore Modstandere i denne Sag, særlig fra de moderate, naar vi have talt om humane og sociale Love til Fordel for Arbejderne og deres Børn, at der ikke er den Elendighed ude paa Landet, som der er i Byerne. Naar der f. Eks. er Tale om Bespisning for Friskolebørn, saa hedder det baade fra de moderate og enkelte andre, at ude paa Landet findes der ingen egentlig Nød, vi have saa ofte hørt Agrarerne sige, at i de store Byer er der en ganske anderledes Nød end ude paa Landet, der kende de det ikke. Det Ræsonnement høre vi saa ofte, naar der er Tale om at bispise Børnene, saa er Landet nok saa velhavende og godt stillet som Byerne. Men her, hvor der er Tale om at bispise Godsejerne, er Landet overordentlig fattigt og Byerne kolossalt rige. Jeg kunde nok ønske, man havde lidt mere Øje for Landarbejdernes Fattigdom, naar der er Tale om at bispise Børnene derude, de sultne Børn, det kunde jeg nok lide, og jeg kunde ønske, man havde lidt mere Øje for, hvor Landets Rigdom findes, nemlig oppe i Toppen, hos Godsejere og Lensbiddere, naar der er Tale om at smøre Godsejerne.

Hvis Skattelovene, som Motivet i hvert Fald oprindelig gik ud paa, var en Lettelse af Kommunens Byrder nogenlunde ligelig for By og Land, saa vare disse Penge i Virkeligheden komne alle Kommunernes Skatteydere til gode eller maaske endnu bedre komne Kommunerne til gode paa den Maade, at de lettere kunne klare